

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ**

**Кафедра технологій дистанційного навчання та цифрової дидактики
в дошкільній освіті**

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Г.КОРОЛЕНКА**

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ І НАУКИ

Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції

(2-3 березня 2023 року)

м.Харків

УДК 37.091.33:004

Головний редактор:

БОЙЧУК Юрій – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Редакційна колегія:

ВОРОЖБИТ-ГОРБАТЮК В.В – доктор педагогічних наук, професор, старший науковий співробітник Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В.В.Сташиса Національної Академії правових наук України.

ДОЦЕНКО С.О. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри технологій дистанційного навчання та цифрової дидактики в дошкільній освіті, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ПОНОМАРЬОВА Н.О. – доктор педагогічних наук, професор, декан фізико-математичного факультету, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ТАРАРАК Н.Г. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії, технологій і методик дошкільної освіти, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ТАНЬКО Т.П. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету дошкільної освіти, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ЧАПЛИГІНА А.Б. – доктор біологічних наук, професор, професор, завідувачка кафедри зоології, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ОЛЕФІРЕНКО Н.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри інформатики, Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

ШАПОВАЛОВА Олена – начальник редакційно-видавничого відділу ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 3 від 15 березня 2023 року)*

Цифрова трансформація освіти та науки : матеріали I Всеукраїнських науково-практичної конференції, 2-3 берез. 2023 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. – Харків, 2023. – 272 с.

У збірнику відображено тези I Всеукраїнської науково-практичної конференції, метою якої було об'єднання українських науковців для обговорення актуальних проблем цифровізації освіти і науки; обмін досвідом та науковими розробками, презентування своїх новаторських ідей, які можуть привернути увагу широкого кола фахівців і стати предметом дискусії.

Матеріали стануть у пригоді науковцям, учителям, докторантам, аспірантам, викладачам закладів вищої освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2023

Скавронський Д., Шліхта Г. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ QR-КОДІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ..... 239

Юріна К., Полікарпова О., Холтобіна О. УПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В РОБОТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ 243

Ярцева М., Ярцева Д. ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ВНЗ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ..... 247

Секція 5. Кібербезпека та захист інформації в цифровому просторі

Демидов З. ПРОГНОЗ НАПРЯМКІВ КІБЕРЗЛОЧИНІВ НА 2023 РІК..... 251

Танько А. КІБЕРБЕЗПЕКА В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ 255

Секція 6. Академічна доброчесність у цифровому освітньому просторі

Довгополова Г. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В УМОВАХ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ: ПОДОЛАННЯ РИЗИКІВ 257

Дудік О., Пачевська А., Попов М., Чугу Т. ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У РОБОТІ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА 259

Секція 7. Цифровізація соціальної сфери

Журба І., Ядвіга О. ЦИФРОВІЗАЦІЯ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ..... 262

Оніпко Д., Павловська В., Галаган А. СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗРОБІТНИХ В УКРАЇНІ 267

код можна додати до презентації або документа, щоб учні могли швидко сканувати його та отримувати додаткові матеріали та інформацію.

Отже, QR-коди можуть бути корисним інструментом в освіті, допомагаючи візуалізувати інформацію та забезпечуючи швидкий та легкий доступ до додаткової інформації. Застосовуючи QR-коди, викладачі можуть покращити ефективність навчання та забезпечити інтерактивний досвід для учнів.[3]

Література:

1. Ничкало Н.Г. Розвиток професійної освіти в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів: монографія / Н.Г. Ничкало. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 125 с.
2. Комп'ютерні технології в освіті : навч. посібн. / Ю. С. Жарких, С.В. Лисоченко, Б. Б. Сусь, О. В. Третяк. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2012. – 239 с.
3. Що таке QR-код та як його використовувати вчителю? TeachHub. URL: <https://teach-hub.com/scho-take-qr-kod-ta-yak-joho-vykorystovuvaty-vchytelyu/> (дата звернення: 15.02.2023).

УПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В РОБОТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Катерина ЮРІНА

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету дошкільної освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди, м. Харків

Ольга ПОЛКАРПОВА

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету дошкільної освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди, м. Харків

Олександра ХОЛТОБІНА

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологій дистанційного навчання та цифрової дидактики в дошкільній освіті ХНПУ імені Г. С. Сковороди, м. Харків

Цифрова компетентність є однією з ключових компетентностей, які необхідно вдосконалювати сучасному вихователю. Спеціальна освіта здійснюється для того, щоб адаптуватися до мінливих умов навколишнього

світу. Інформаційно-цифрова або цифрова компетентність посідає важливе місце у переліку компетентностей сучасної людини. Формування даних компетентностей педагогів дошкільної освіти та вдосконалення комп'ютерної грамоти стає обов'язковим на сучасному етапі розвитку суспільства [3].

Вихователь закладу дошкільної освіти має досконало володіти сучасними інноваційними технологіями, серед яких має бути сформована й цифрова компетентність, яка складається з низки знань, умінь, навичок, сформованість яких забезпечує у майбутньому вільно володіти цифровим простором, цифровим середовищем, дозволяє вільно використовувати новітні, інформаційно-комунікаційні технології в процесі самоосвіти, в освітньому середовищі закладу вищої освіти, а також і дошкільної.

На сучасному етапі розвитку освіти вихователь має володіти інноваційними практиками для впровадження таких моделей навчання, як: адаптивне, синхронне, асинхронне, змішане, самостійно направлене, дистанційне, у віртуальному класі, перевернутому класі, системою управління e-learning, управління освітнім процесом, будь-яким курсом, хмарним та мобільним навчанням. На увагу заслуговує технологія цифрового сторрітелінгу, персоналізації, гейміфікації. Такими технологіями необхідно володіти у майбутній діяльності фахівця дошкільної освіти.

Базовим компонентом дошкільної освіти передбачено становлення компетентностей під час навчання дітей дошкільного віку. В освітньому напрямі «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі. Комп'ютерна грамота» визначається основною компетентністю варіативного складника Стандарту дошкільної освіти. Цифрова компетентність дозволяє виконувати інформаційно-комунікаційні, цифрові технології для задоволення власних індивідуальних потреб та розв'язання освітніх, ігрових завдань на основі набутих елементарних знань, вмінь [1].

Відомо, що дошкільний вік є унікальним періодом стрімкого росту та розвитку сучасних дошкільників в умовах доступності різноманітних цифрових технологій та засобів. Цифрові технології, особливо у форматі «розумних

речей», захоплюють дитину, активно використовуються дорослими.

У сучасних умовах розвитку освітньої системи України комп'ютер є своєрідним «інтелектуальним знаряддям», який дозволяє людині вийти на новий інформаційний рівень. Комп'ютер слід розглядати як сучасний засіб діяльності дитини дошкільного віку. Заняття дітей мають велике значення для розвитку інтелекту, моторики рук, зорово-моторної координації, поліпшують, розвивають пам'ять та увагу. Виконуючи веселі ігрові завдання, дитина вчиться аналітично мислити в нестандартній ситуації, класифікувати та узагальнювати поняття, прагнути до поставленої мети. У сім'ї та навчальних закладах різних типів за допомогою комп'ютера дитина розв'язує різні завдання, перетворюючи на екрані зображення з допомогою клавіатури та «миші» [4].

Без інформаційних технологій неможливо уявити сучасний заклад дошкільної освіти. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у освітньому процесі – це одна із проблем у дошкільній педагогіці, так як наука та техніка не стоять на місці. Вихователь має використовувати цифрові технології в роботі в усіх сферах своєї діяльності, бути завжди в курсі педагогічних новинок.

Однією з проблем розвитку сучасної дошкільної освіти є проблема оновлення професійних умінь педагога. Вже не достатньо вміти скопіювати текст і форматувати його, вставляти в текст малюнок або таблицю тощо. Фахівцю необхідно уявляти інформаційний світ у всьому різноманітті та розвивати цифрову компетентність в аспекті організації освітньої взаємодії.

Найпоширенішим цифровим інструментом, що використовується у роботі педагогічного працівника ЗДО є презентація Microsoft PowerPoint. Заняття з мультимедійною підтримкою є наочним посібником і демонстраційним матеріалом, що сприяє емоційному посиленню заняття, розумовому розвитку, підтримці дитячої творчості в освітньому середовищі ЗДО. Так, запропоноване завдання із використанням цифрових засобів та технологій вимагає від дитини усвідомлення сутності завдання (гри) та алгоритму його виконання [2].

Особливістю створення завдань для сучасних дошкільників є поступове

ускладнення сюжету завдання в ігровій формі, з використанням малюнків (символів), який проживає дитина, навчальна програма «вбудовується» в завдання (гру). Набутий ігровий досвід дошкільнята можуть застосовувати для виконання різних завдань.

Доцільним, простим, доступним у використанні вихователями ЗДО для організації навчально-виховного процесу відповідно до завдань Базового компоненту дошкільньої освіти (нова редакція) та навчальних програм, за якими працює вихователь, цифрового інструменту Google Малюнок.

Визначимо, що особливістю використання цифрових технологій у роботі педагогів закладу дошкільньої освіти є створення творчих завдань. Перевагою використання таких завдань (ігор) у порівнянні із звичайними в тому, що дошкільник на практиці оволодіває інструментами для творчості, визначає темп виконання. Використання в роботі педагогом-логопедом закладу дошкільньої освіти сервісу Google Малюнок дозволяє завантажувати анімовані малюнки для корекції звуковимови дитини тощо.

На заняттях з фізичної культури та музичного мистецтва педагог також може використовувати можливості цифрових технологій. Склавши завдання-пазл потрібно повторити дію, яку побачить на складеному з частин пазла малюнку або назвати музичний інструмент. Для створення ігрових та навчальних завдань можна використовувати сервіс Jigsaw Planet з метою спрямування дітей дошкільного віку на опанування необхідних вмінь і навичок. Створення авторських завдань потребує реєстрації. Водночас, без реєстрації є можливість використовувати ігрові завдання створені іншими користувачами.

Ігрові завдання стимулюють ігрову та рухову діяльність, заохочують в онлайні до фізичного руху в реальності, особливо тоді, коли вони пов'язані з реальним життям дитини. Якщо завдання містить зображення ляльки або машинки чи знайомої людини (вихователь, помічник вихователя, тато, мама тощо) [3].

На наш погляд, використання цифрових технологій у закладах дошкільньої освіти є актуальною проблемою сучасної дошкільньої дидактики. В житті ми

бачимо, що процеси прискорюють передачу й засвоєння знань, сприяють підвищенню якості навчання, що дає можливість вихователям закладів дошкільної освіти успішно та швидко адаптуватися в сучасному суспільстві, формувати у дітей цифрову компетентність.

Література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (державний стандарт дошкільної освіти), нова редакція. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovooho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Суятинова К.Є. Формування цифрової компетентності дітей дошкільного віку. The formation of digital competence of preschool children. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 44, т. 2. 2022. С. 148-151. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/44/part_2/30.pdf
3. Фамілярська Л.Л. Інтеграція цифрових технологій в освітнє середовище закладу дошкільної освіти. URL: <https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/2414-0325.2021.1115/392>
4. Цифрові технології в дошкільній освіті. Методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету дошкільної освіти / Укладачі: Доценко С.О, Холтобіна О.У. Харків. Ч. 1. 2022. 152 с.

ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ВНЗ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Марія ЯРЦЕВА

к. мед. н., асистент кафедри госпітальної педіатрії Запорізького державного медичного університету, м. Запоріжжя

Дар'я ЯРЦЕВА

к. мед. н., доцент кафедри факультетської педіатрії Запорізького державного медичного університету, м. Запоріжжя

Незважаючи на те, що дистанційна освіта законодавчо закріплена в Україні з 2013 року [1], особливої актуальності цей вид навчання набув із